

10. Jezus over verzoening.

Inleiding.

In dit hoofdstuk geven we aandacht aan de vier evangeliën: Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes. We zoeken daarin naar antwoorden op deze twee vragen:

1. *wanneer en hoe worden mensen – volgens Jezus – verzoend met God?*
2. *waarom is Jezus' lijden en sterven voor ons op Golgotha noodzakelijk?*

Het is duidelijk, dat Jezus kwam om zijn volk van hun zonden te verlossen (Matteüs 1:21) en ook blijkt dat Hij *moest* lijden en sterven (Lucas 24:26,46¹). God wilde het lijden niet aan Jezus voorbij laten gaan (Lucas 22:42ev). Het een houdt verband met het ander. Maar hoe?

NB: Wie de evangeliën erop naleest ontdekt dat hierin nergens staat, dat Jezus plaatsvervangend onze zondesschuld gaat betalen of onze straf zal dragen. Dit is schokkend!! De evangeliën zelf dringen ons te vragen: *Is de leer (van verzoening door voldoening) wel 'het hart van het evangelie van Jezus?' (zoals velen stellig beweren²).*

Het valt op, dat het bij Jezus veel vaker gaat over bevrijding en echt leven met en voor God dan over vergeving van zonden. Hij spreekt veel over het Koninkrijk van God en de manier van leven (ethiek) die daar bij hoort.

De evangeliën vertellen alle vier: met Jezus begint het Koninkrijk van God!

Niemand zal tegenspreken dat dit bij Jezus het centrale punt is. Alle vier evangeliën maken dit vanaf het begin duidelijk.

10.1. Jezus kwam om het Koninkrijk te vestigen.

Matteüs zegt duidelijk aan het begin, dat we in Jezus te maken hebben met een zoon van *koning* David (1:1,20). De wijzen zoeken *de koning* der Joden (2:2,6). Johannes de Doper en Jezus verkondigen 'de nabijheid van *het Koninkrijk*'. Beiden roepen mensen op tot bekering (3:2; 4:17,23). Als teken van bekering laat men zich dan dopen met water (letterlijk '*doop van bekering tot vergeving of bevrijding van zonden*', Marcus 1:4; Lucas 3:3). Voor het hemelse Koninkrijk is de doop met de Heilige Geest de essentiële gave (3:11), zoals de profeten ook al zeiden³.

Ook **Marcus** wijst direct op *de grootheid* van Jezus (1:7). Hij zal de doop met de Heilige Geest brengen (1:8). Met Jezus is de tijd van het Koninkrijk is aangebroken (1:15). Hij roept dienaren (1:16ev) en bevrijdt mensen uit de macht van Satan en ziekten (1:23ev). Hij wordt ervaren als een man met een nieuwe leer met groot gezag (1:27). Het begin van een nieuwe heerschappij van God lijkt in Jezus op aarde te komen (3:27; 4:11,26).

Volgens **Lucas** belooft de engel aan Maria, dat haar zoon *de troon* van zijn vader David zal krijgen (1:32,33). Maria jubelt over het komende Koninkrijk in haar lofzang (1:51-55), net als de oude Zacharias (1:68ev). Herhaaldelijk klinkt, dat met Jezus *het beloofde Koninkrijk* gaat komen (2:4,11,26,30,32,38). Hij zal groot worden en gaan dopen met Geest en vuur (3:16). Hij is gezonden om het Koninkrijk te verkondigen (Lucas 4:43).

¹ Deze teksten kregen al aandacht aan het begin van hoofdstuk 7.

² Ds S. Boukes stelt deze vraag ook in 'Om het hart van het evangelie' (een boek voor de gemeente over de verzoening, onder redactie van C.B. Elsinga; hierin verdedigen allerlei schrijvers de reformatorische verzoeningsleer tegenover C.J. De Heyer). Boukes zegt eerlijk dat hij zijn eigen standpunt wil bevestigen (p. 43). Maar het gaat juist om de betrouwbaarheid van dat standpunt als uitgangspunt. Daardoor is zijn artikel geen echt weerwoord – net zo min als het hele boek.

³ O.a. Jeremia 31:33,34; Ezechiël 36:24-27; Joel 2:28ev.

Johannes wijst er op dat de Christus al bij de schepping één was met God. Hij was toen Gods krachtige Woord waardoor alles ontstond. Nu werd Hij 'vlees' of mens. Hij maakt Gods wijsheid 'vlees en bloed' (1:14). Hij is vol van genade en waarheid en zal de wereld bevrijden van de zonde (1:14-17,29,30). Ook hier klinkt al direct, dat dit zal gebeuren doordat Jezus zal dopen met de Heilige Geest! (1:33; 3:34). Jezus brengt *het Koninkrijk*, wat God in het OT al steeds noemde (1:45). Johannes vertelt, dat Jezus het Koninkrijk aan de orde stelt in zijn spreken (3:3ev). *Ingaan in het Koninkrijk van God gaat via geboorte door water en Geest:*

1. *door water*: mensen bekeren zich en laten zich dopen met water.
2. *door Geest*: God geeft nieuw nieuw leven in hen met zijn Geest.

Zo alleen zul je het Koninkrijk zien en binnengaan via jouw keus (1) en via Gods gave (2). Die twee horen bij elkaar (3:3-6)⁴. Zo groeit het Koninkrijk waarin mensen echt uit liefde leven voor God en voor wat Hij wil⁵.

10.2. Koninklijke bevrijding niet versmallen tot schuldvergeving.

Jezus is Bevrijder.

Deze Davidszoon krijgt de naam Jezus, 'want Hij zal zijn volk *bevrijden* van hun zonden', zegt de engel (Matteüs 1:21). Hierbij denken aan wegdoen van schuld en straf is te beperkt. Het gaat om bevrijding van *zonden* en dus van de macht en alle beheersing daarvan! Zo zal blijken dat 'God met ons' is (1:23): hersteld leven! Dit blijkt ook als Jezus namens God koninklijk royaal allen geneest die ergens door neergedrukt worden en tot Hem komen: zieken, melaatsen, gehandicapten, bezetenen. Alle belemmeringen om te leven (voor God) worden door Jezus weggehaald! Uiteraard bevrijdt Hij ook mensen die door schuld(gevoel) neergedrukt worden (Matteüs 9:2). Maar *bevrijding van zonden is veel breder dan vergeving van schuld*. Het betekent een nieuw, ander leven: bevrijd van zondig denken en doen, vrij leven voor God en je naasten.

Misverstand – vertaling vanuit het Grieks ('aphesis').

Toch denken we vaak, dat het bij Jezus vooral gaat om vergeving. Begrijpelijk. Want we lezen, dat Johannes de Doper mensen oproept zich te laten dopen en tot inkeer te komen, *om zo vergeving van zonden te krijgen* (Marcus 1:4; Lucas 3:3). Dit wekt de indruk dat vergeving het doel is.

Het gaat hier om het Griekse woord 'aphesis'. Dit woord kan wel vergeving betekenen, maar de basisbetekenis is '(het) weg laten gaan' of 'wegzending'⁶. Dit komt neer op bevrijding. In Lucas 4:18 wordt het tweemaal gebruikt en vertaald als *vrijlating, loslating of vrijheid*.

'Bevrijding (wegzending) van *schuld*' is uiteraard kwijtschelding of vergeving. Maar 'bevrijding (wegzending) van *zonden*' is meer dan vergeving. 'Aphesis' betekent dat je van iets bevrijd wordt en er niet meer door belemmerd wordt. Als *schulden* weggenomen zijn,

⁴ Dezelfde twee kanten van menselijke activiteit en Gods activiteit verkondigt ook Petrus (Handelingen 2:38). Soms geeft men de menselijke verantwoordelijkheid te weinig aandacht, omdat men God alle eer wil geven. Maar men denkt dan vanuit een vals dilemma. Het gaat in de Bijbel altijd samen.

⁵ Tom Wright zegt in zijn *Paulus van Tarsus*, dat Paulus aansluit bij Jezus. Het gaat niet in de eerste plaats om de redding van mensen, maar om het deel krijgen aan het Koninkrijk. Hoor je daarbij? Het draait niet om onze redding maar om de heerschappij van God (hoofdstuk 3 en verder p. 136).

⁶ *Grieks Nederlands woordenboek* van G.J.M. Bartelink geeft als betekenis: (het) laten gaan, vrijlaten, wegzenden; kwijtschelding, vergiffenis; vrijstelling. Wolters' woordenboek geeft: 1. weg laten gaan, vrijlaten; 2. wegzenden (van een vrouw), echtscheiding; 3. kwijtschelden, vrijstelling, vergeving; 4. worp; 5. start. Het *Greek-English Lexicon* van Liddell & Scott en het *Wörterbuch zum NT* van Walter Baur geven dezelfde betekenissen. Bultmann geeft in TWzNT (red. Kittel) I,509 de voorkeur aan de betekenis 'vergeving', maar zegt tegelijk dat dit de hele mens vernieuwt en bevrijdt uit de beheersende macht van de zonde. Zijn voorkeur lijkt een knieval voor gangbare vertalingen.

zijn je *zonden* nog niet weggenomen, ben je nog zondig. Net zoals een verslaafde verslaafd blijft, ook al worden zijn (geld)schulden betaald.

'Vergeving' is op veel plaatsen een versmalde, onjuiste vertaling van 'aphesis' en beperkt de kijk op het evangelie. Het lijkt daardoor alsof bevrijding van schuld de hoofdzaak is. Mogelijk heeft de Reformatorische verzoeningsleer (waarin vergeving het centrum of draaipunt van het evangelie werd) vertalers beïnvloed. Deze ingekleurde vertaling 'bevestigt' dan weer omgekeerd die leer.

Het is beter om bij 'aphesis' (of bij het werkwoord 'aphièmi') uit te gaan van de ruimere basisbetekenis 'wegneming' of 'bevrijding' (van zonden). Dat komt ook overeen met de taak, die bij de naamgeving van Jezus (bevrijder) meegegeven werd.

Alleen als het duidelijk om schulden gaat is de vertaling met *vergeven/vergeving* terecht (Matteüs 6:12,14; 18:21,27; Marcus 3:29).

De vier evangeliën wekken niet de indruk dat het Jezus gaat om vergeving van schulden maar veel ruimer om bevrijding van 'zonde-machten', van alles wat mensen belemmert om te leven (voor God). Jezus wil bevrijden van angsten, zorgen, verslavingen, ziekten, boze geesten. Hij verkondigt en schenkt vrijheid. Het woord 'vergeving' is te beperkt om de kern van het evangelie van Jezus weer te geven.

Bevrijding - Matteüs 26:28 en Lucas 24:47.

Twee voorbeelden illustreren hoe belangrijk de vertaling van 'aphesis' is.

In *Matteüs 26:28* stelt Jezus bij het Pesach het Avondmaal in. Hij zegt dan bij de beker:

'Drinkt allen hieruit, dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden'.

De onderstreepte woorden kunnen we ook vertalen met 'wegzending/bevrijding van zonden'. Dat geeft een ander zicht op de betekenis van het bloed en het lijden en sterven van Jezus. Hij gaat dan niet onze schuld of straf wegdoen, maar Hij gaat dan bewerken dat wij niet meer onder de heerschappij of in de greep van zonden en Satan zullen leven.

'*Zijn bloed geven tot bevrijding van onze zonden*' is te vergelijken met wat veel geallieerde soldaten deden aan het eind van WOII: zij offerden hun bloed om ons te bevrijden van de tirannieke macht van Hitler. Hun bloed gaven ze niet om plaatsvervangend een schuld voor ons te betalen, maar om onze vijanden 'weg te zenden'.⁷

'Aphesis' hier vertalen met 'bevrijding'

- sluit inhoudelijk beter aan bij het vieren van Pesach (feest van bevrijding uit slavernij),
- past beter bij de naamgeving van Jezus (Mat 1:21)
- komt overeen met zijn tekenen/wonderen (bevrijding van verziende machten).

In *Lucas 24:46,47* lezen we dat Jezus na zijn opstanding tegen zijn discipelen zegt:

'Er staat geschreven dat de Messias zal lijden en sterven, maar op de derde dag zal opstaan uit de dood en dat in zijn naam alle volken opgeroepen zullen worden om tot inkeer te komen, opdat hun zonden worden vergeven'.

Ook hier staat het woord 'aphesis'. Hier bepaalt de vertaling wat het doel of het beoogde effect is van de evangelieverkondiging. De gangbare vertalingen versmallen dit doel tot *vergeving* en maken ons daarmee blind voor het feit dat het om *bevrijding van onze zonden* gaat.

⁷ Matteüs 26:28 spreekt over (A) 'bloed vergieten' en (B) 'vergeving/bevrijding van onze zonden'. Van A naar B gaat het via het woordje 'tot'. Hoe vullen we dat 'tot' in? Dát is de vraag. De tekst zelf zegt daar niets over. Moeten we hierbij denken aan verzoening door voldoening? Of moeten we bij het bloed van Jezus denken aan zijn aan God toegewijde leven, zoals het bloed van de offers symboliseerde (Leviticus 17:11)? Symbolisch drinken we dan Jezus' leven, zodat zijn toewijding in ons komt. Zo ontvangen we bevrijding en vergeving.

Overeenstemming met boodschap van het OT.

De ruimere vertaling van 'aphesis' komt ook overeen met het OT, waarin **vergeving zeker belangrijk is, maar toch nooit de hoofdzaak. Het gaat daarin altijd om bekering en hernieuwde hartelijke trouw aan God. Als dát er is, dan is de vergiving voor God altijd 'vanzelfsprekend' en geen probleem.**

Om werkelijk te leven met God, is wegzending, bevrijding van zonden nodig! Dát komt Jezus (opnieuw) leren en dáarbij biedt Hij hulp aan ieder die tot Hem komt. Hij verkondigt het Koninkrijk en maakt dat realiteit. Dankzij Hem wordt God weer echt Koning in ons hart en leven. Dan gaan we in alles voor Hem leven en Hem liefhebben boven alles. Die wedergeboorte belooft Jezus als mensen tot Hem komen. Bij oprechte bekering scheldt God tevens schuld en straf kwijt. Net als in het OT (zie bv Ezechiël 18:21-23).

Lucas 18:9-14 – de bekeerde tollenaar.

In Jezus' gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar in Lucas 18:9v, gaat de laatste 'gerechtvaardigd' naar huis. Dit betekent niet slechts, dat hij vergiving van zonden heeft ontvangen. **In het OT is een mens alleen rechtvaardig, als die mens zich waar nodig bekeert en werkelijk voor God wil leven. Jezus wijkt daar niet van af.** De tollenaar heeft werkelijk berouw. Hij belijdt niet alleen schuld, maar keert zich van zijn zonden af en geeft zich aan Gods leiding over. Zó wordt een zondaar een rechtvaardige voor God, direct vanaf het moment van zijn bekering. Net als de moordenaar aan het kruis naast Jezus (Lucas 23:42,43). Die houding van de tollenaar is de oorzaak, dat God hem vanaf dat moment ziet als een rechtvaardige, als iemand, die zich afkeert van z'n zonden en *voor God* wil leven. Met zo iemand is het in orde en komt het verder in orde, want zo iemand stelt zich open voor Gods wijsheid en zoekt Gods kracht en leiding. Zo iemand gaat groeien in eenheid met God. **In principe is zo iemand eenswillend met God, al is er uiteraard nog veel te leren (zoals een kind).**

De Farizeeër in het verhaal denkt van zichzelf dat hij rechtvaardig is voor God. Leeft hij niet volgens Gods geboden? Beter dan die tollenaar (deed)?! Dit laatste kan feitelijk waar zijn, maar de Farizeeër is tevreden met zijn rechtvaardigheid en staat niet open voor correctie en groei.

Wie van die twee heeft nu de goede houding naar God en krijgt Gods goedkeuring? Het antwoord van Jezus is schokkend voor die tijd, maar toch 'gewoon' helemaal in de lijn van het OT (zoals in bv Psalm 1, Ezechiël 18 en 33:11v en Micha 6:8).

Denk niet dat christenen dagelijks moeten bidden zoals die tollenaar. Zo bidden past bij berouw en bekering na ongehoorzaamheid! Daarna ben je geen zondaar meer, maar leef je voor God. Zo bidden moet je doen als het gepast is, maar christenen mogen zich niet zwarter en zondiger maken dan ze werkelijk zijn. Wedergeboren mensen leven eerlijk voor God. Dat weten ze zelf en God ook. Natuurlijk valt en struikelt een bekeerde wel eens, maar dat is niet z'n leven. Zondaar ben je als je 'willens en wetens' aan zonden vasthoudt. Stel je voor dat deze tollenaar na dit gebed weer oneerlijk tol zou gaan heffen - dan zou hij daarmee zijn rechtvaardiging verspelen.

Losprijs - Matteüs 20:28; Marcus 10:45.

Jezus zegt dat Hij zijn leven geeft als een 'losprijs' (NV51) of 'losgeld' (NBV) voor velen. Deze woorden klinken als Hij onderwijs geeft over dienen. Hij zegt: *'Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn, want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen.'*

De laatste woorden staan in een bijzin als illustratie voor wat dienen is. Het lijkt me niet juist zo'n bijzinnetje te gebruiken als 'fundamentsteen' voor een verzoeningsleer. Maar afgezien daarvan blijkt ook dat het woord 'losprijs' niet zegt wat velen denken. De vraag is immers of we bij *losprijs* (Grieks '*lutron*') moeten denken aan een slavenmarkt, waar heren hun slaven (ver)kochten. Jezus heeft zeker zijn leven gegeven, maar hoe was dat *een betaling* die nodig was om velen tot zijn eigendom te maken? De eerste vraag die dan opkomt is: aan wie werd de (los)prijs dan betaald? Aan God of aan Satan? In de geschiedenis is beide kanten uitgedacht en dit leidde vanzelf tot verschillende verzoeningsleren! Helaas lijkt dit een vals dilemma. Het gaat God of Satan niet om betalingen maar om het hart van mensen.

Helaas had men geen oog voor het feit, dat het woord *losprijs* vaak de afgevlakte betekenis had van: 'een prijs voor iets betalen, een inspanning leveren om iets te bereiken'. Zoals de hiervoor genoemde geallieerden met hun leven of bloed '*de prijs betaalden*' voor de (ver)lossing van West-Europa uit Hitlers macht. Die prijs was geen betaling of compensatie aan Hitler of aan wie ook maar. De geallieerden droegen/betaalden geen schuld of straf voor West-Europa. Toch gaven zij wel hun inzet/leven/bloed als de '(los)prijs' voor ons. Zo wordt het Griekse werkwoord '*lutroo*' (en van die stam afgeleide woorden) vaak vertaald⁸.

Zo wordt '*Lutroumenos*' in de Septuaginta (de Griekse vertaling van het OT) vaak gebruikt voor God als de Bevrijder of 'Losser' van Israël (Hebreeuws: '*Go'él*'), terwijl Hij aan niemand een compensatie geeft. Zo is er ook bij het werkwoord '*lutroo*' vaak geen sprake van een betaling van een (vervangende) losprijs⁹. God 'loste' Israël uit de slavernij van Egypte of later uit Babel - Hij bewerkte die vijandige landen zó, dat ze Israël wel vrij móesten laten. Dat kostte God zeker inspanning! Hij betaalde daarmee dus wel een prijs (losprijs), maar geen compensatie aan die vijanden.

Ook Mozes wordt in Handelingen 17:35 '*lutrootès*', (ver)losser genoemd, terwijl de gedachte aan plaatsvervangende betaling totaal niet aan de orde is (wel zijn grote inzet).

Zo betalen ook wij soms een prijs om iets te bereiken (een diploma of een ander doel). Met het woord *prijs* bedoelen we dan gewoon *de inzet die ergens voor nodig is*.

Conclusie: Matteüs 20:28 en Marcus 10:45 dwingen niet om aan een (plaatsvervangende) betaling van schuld of straf te denken. Er staat dat Jezus zijn leven geeft om velen te bevrijden van de onderdrukkende en verslavende macht van zonden of Satan. Zijn grote inzet maakt ons dáárvan los of vrij.

10.3. Koning Jezus moet als zwak mens bidden om kracht.

Jezus deed heel veel wonderen. Die wonderen deed Hij niet uit kracht van zijn godheid. Ook Elia en anderen deden wonderen en hebben doden opgewekt. Maar niemand zag dat als een bewijs dat zij God waren. Die tekenen en wonderen bevestigden wel dat zij door God gezonden waren en dat hun boodschap betrouwbaar was. Zo ook bij Jezus. Hij was Gods Zoon, neergedaald uit de hemel, maar echt mens geworden; even zwak, kwetsbaar en afhankelijk als wij. Zijn goddelijke heerlijkheid en macht had Hij achtergelaten (Filippenzen

⁸ Büchsel bespreekt in het TWzNT IV, p. 337-359 al deze woorden. Hij wijst er op hoe ze vaak 'verbleekt' zijn tot 'verlossen' en 'inzet' waarbij het element van een (compenserende) losprijs aan iemand betalen helemaal niet aan de orde is. Hij meent daarom dat we dit woord overvragen als we de leer van de schuldbetaling er op willen funderen (p. 344ev).

⁹ O.a. in Exodus 6:6; 15:13; Deuteronomium 7:8; 9:26; 13:6; 15:15; 21:8; 24:18; 2 Samuel 7:23; Psalm 25:22; Jesaja 41:14; 43:1; 44:22,23,24; 52:3. In Jesaja 43:3,4 wordt losgeld genoemd, maar dit geeft geen fundering voor een compensatieler. De HEER laat Israël daar weten, dat Hij alles over heeft voor hun bevrijding. Hij kan daarvoor zelfs beschikken over alle landen. Hij beveelt eenvoudig (43:5-7). In Jesaja 45:13 staat dan ook, dat Cyrus de ballingen vrij zal laten zonder betaling (koopprijs).

2:6; Hebrëëen 2:14). Hij moest bidden om wijsheid en kracht (Marcus 1:35, enz). Hij werd beproefd, maar zondigde niet (Hebrëëen 4:15). Hij 'leerde' gedurende zijn leven wat gehoorzaamheid en volmaaktheid is (Hebrëëen 2:10; 5:7-9). Hij leed en moest worstelen om zijn lijf en leven te schikken naar Gods wil (Getsemané). Beproevingen waren geen schijnvertoningen, maar werkelijk zwaar voor Hem (Matteüs 4:1-11). **Natuurlijk kon Jezus ook zondigen, maar Hij wilde dat niet. Zijn wil (keus) om God en mensen lief te hebben en trouw te zijn was zo sterk, dat je op deze manier kunt zeggen 'Hij kón gewoon niet zondigen'**. Zondigen stond haaks op zijn innerlijke gezindheid. Zo was het ook voor Job onmogelijk God vaarwel te zeggen, want Hij hield van God. Ook vandaag is het voor veel christenen onmogelijk. Ze worden liever vervolgd, gemarteld of gedood dan Jezus loslaten. Als christenen liever hun hand, oog of leven verliezen dan bewust zondigen (Matteüs 16:25v; 18:8,9) is dat de geest van Jezus in hen. Door wedergeboorte geldt ook voor hen: *'zij kunnen niet zondigen'* (1 Johannes 3:9). Feitelijk kun je het wel, maar je dóet het niet, want je wilt het niet. En die wil is sterk, dankzij de Geest van Jezus in gelovigen.

Jezus moest als mens vaak - net als wij - tegen de lichamelijke en natuurlijke verlangens kiezen als die tegen God in gingen. Hij wilde geen pijn en was soms moe – net als wij. Als de honger knaagde verlangde Hij naar eten, maar Hij weigerde zich door die verlangens van het vlees te laten beheersen (Matteüs 4:2ev). Zijn spijs was het doen van Vaders wil. *Niet Mijn wil maar Uw wil!* Ook al hunkerde zijn vlees naar erkenning door medemensen - Hij wilde God niet verzoeken (Matteüs 4:5ev). Ook Hij wilde liever makkelijk dan moeilijk naar de troon, maar koos voor de noodzakelijke moeilijke weg van trouw en vertrouwen (Matteüs 4:8ev). Ook zijn lichaam was bang voor pijn, maar Hij vertrouwde op Gods hulp. Zo stond Hij in onze schoenen. Hij begrijpt onze noden, strijd en behoeften.

Hij ontving kracht om wonderen te doen. Hij moest daarmee de aanwezigheid en hulp van God demonstreren - net als Elia en andere profeten en alle discipelen met speciale opdrachten. **Jezus was als mens net zo zwak als Elia, Petrus en wie ook.** Hij moest als tweede Adam geloven: trouw en liefde bewijzen tot het uiterste. Via die weg zou Hij het koningschap van God ontvangen. Daartoe was Hij geroepen en 'bestemd' (Lucas 22:29) en tot die hoge positie werd Hij na zijn sterven en opstanding verheven.

Denk niet, dat het leven en de verzoeken voor Jezus niet zwaar waren omdat Hij Gods Zoon was. **Hij was zwak als wij, maar hield het vol door geloof!** Hij was ons gelijk (Hebrëëen 2:14); echt mens (Johannes 1:14). Hij moest bidden om kracht en die ontvangen. In geloof leven, net als wij. Hij moest geloven, dat voor Hem als Messias het lijden en sterven de weg naar de overwinning was; de weg naar het Koningschap (*als mens*) over hemel en aarde¹⁰. Ook voor Jezus gold: wie z'n leven verliest aan God, zal het ware leven vinden (Matteüs 16:25). Ook Hij moest zich vernederen onder Gods hand, om te Zijner tijd verhoogd te worden door God (Matteüs 5:3). Ook Jezus moest door die nauwe poort van het koninkrijk en dus afsterven aan zichzelf (Matteüs 7:13; 26:39). Het Onze Vader stond op zijn lijf geschreven: het gaat niet om Mij maar om U, Vader: Uw naam, Uw Koninkrijk en Uw wil staan voorop (Matteüs 6:9ev). En ook Hij moest vertrouwen dat al het andere Hem gegeven zou worden door Vader. Kortom: ook Jezus moest leven door geloof.

10.4. Voor het Koninkrijk is royale toewijding vereist.

Het Koninkrijk van God 'zien' en 'binnen gaan' kan alleen als je Jezus volgt. Want de Vader heeft alle macht aan Hem gegeven (Johannes 3:35,36). Hij geeft leven van zodanige kwaliteit dat het sterker is dan de dood: eeuwig leven. Maar je krijgt er deel aan als je Jezus gelooft en gehoorzaamt (3:36). Je leven op God richten is de weg om deel te krijgen aan de doop met de Heilige Geest (Matteüs 3:8-12). In de Bergrede geeft Jezus onderwijs over het Koninkrijk

¹⁰ Hebrëëen 12:2 volgt op Hebrëëen 11 (geloof en volharding is de weg voor mensen en voor Jezus).

en sluit dan af met de oproep *te doen wat Hij zegt*. Dán alleen bouw je je levenshuis op de rots en zul je het koninkrijk binnengaan (Matteüs 7:21,24-27). Volg Jezus als arme van geest; wees barmhartig en bereid vervolgd te worden (5:1-11). Het koninkrijk is voor jou, als je meer rechtvaardigheid¹¹ vertoont dan de Schriftgeleerden (5:20).

Jezus vraagt veel, maar geeft ook grote beloften. Wie luistert en doet wat Hij zegt, zal Gods geweldige zegen gaan meemaken. Dat is in lijn met het evangelie van Mozes' wet: 'Leef naar Gods geboden, en de HEER zal u zegenen' (Exodus 19:5,6; 23:25-32; Deuteronomium 28:1-14). Dat is het evangelie van Psalm 1: zó word je fris en vruchtbaar!

Jezus verkondigt geen andere boodschap dan Mozes en de profeten. Maar Hij belooft méér rechtvaardigheid, meer kracht en hulp. Gods wet zal in de harten komen; stromen van levend water zullen uit het binnenste van mensen gaan komen (Johannes 7:38). **Jezus geeft je de kans deel te krijgen aan het hemelse koninkrijk. Maar het gaat via bekering, geloof en toewijding: God en Jezus liefhebben en volgen boven alles (Lucas 14:25ev)**. Liever je hand er af of je oog er uit dan zondigen (Matteüs 18:8,9); liever dood dan zondigen (Matteüs 16:24,25). Voor die radicale levensstijl moeten mensen kiezen. Volgens Jezus is dat de voorwaarde om deel te krijgen aan het koninkrijk van God. **Een andere weg verkondigt Jezus nooit**. Tegelijk nodigt Hij (Matteüs 11:28-30): kom tot Mij – bij Mij vind je rust – bij Mij vind je de rust en de kracht om zo te leven. Ik zal je de kracht geven om, net als Ik, echt voor God rechtvaardig te leven. Ik zal je dopen met de Heilige Geest.

Jezus stelt zeer hoge eisen, maar nooit zonder te helpen. Hij is Immanuël. Daarom is die hoge Bergrede haalbaar; voor gelovigen¹².

10.5. Koningschap en Koninkrijk blijven bij Jezus centraal.

Ook verder in de evangeliën blijft het koninkrijk van God centraal. Veel gelijkenissen gaan over het 'koninkrijk' of de 'koning'. Ook zonder die woorden gaat het daarover. De wonderen zijn tekenen, dat het koninkrijk van God 'in uw midden' is. Het kwaad en de Duivel moeten allerlei bezit prijsgeven. Bevrijding! Zie je niet dat God werkelijk iets geweldigs begint te doen? (Matteüs 12:28ev). Mensen gaan werkelijk weer leven voor God!

Daarvoor is Jezus gekomen. *Het gaat Hem om een geestelijk maar concreet koninkrijk, waarin God het te zeggen heeft en waarin mensen Hem erkennen en trouw volgen. Jezus wil, dat er harmonie en samenwerking ontstaat tussen God en mensen*. Dan krijgt Gods kracht en zegen ruimte en invloed. De levensstijl wordt zó, dat je merkt dat Jezus en zijn vader in de mensen leven (Johannes 14:21,23). Dat is het Koninkrijk!

Het is verrassend en wrang als twee blinden wel 'zien' dat Jezus *Davids grote zoon* is, terwijl velen naar Hem kijken en de Koning niet 'zien'. De blinden geloven! (20:29ev).

Is Jezus de Messias, de beloofde Koning? Komt met Hem het Koninkrijk? Is Hij bestemd voor het koningschap? (Lucas 22:29). Daarover gaan de conflicten en de rechtszittingen, zowel voor de joodse raad (26:63,64) als voor Pilatus (27:11). Daar draait de spot van de soldaten om (27:29). Het staat genoteerd boven het kruis (27:37,42). **Men gelooft niet dat Hij het is, en toch is het zo**. God zorgt ervoor dat die werkelijkheid alleen door gelovigen gezien en ervaren kan worden. **Het Koninkrijk zal op deze aarde altijd een onzichtbare, maar krachtig werkende realiteit zijn** (Johannes 14:22,23;20:29,31; 16:22-24).

¹¹ In plaats van gerechtigheid gebruik ik liever het woord rechtvaardigheid. Het betekent hetzelfde, maar het laatste woord is meer hedendaags en helder. Een mooie omschrijving van een rechtvaardige is: *iemand die vaardig is in het recht-handelen*.

¹² John Stott noemt dit in *De boodschap van de Bergrede (BSV), p 83ev* 'de superieure gerechtigheid' die 'dieper' en 'radicaler' is dan die van de Schriftgeleerden. Dietrich Bonhoeffer ontdekte als 30-jarige: 'De Bergrede is niet bedoeld om zonde en gebrekkige gerechtigheid te laten voelen (de traditionele Lutherse uitleg), maar om daadwerkelijk naar te handelen', aldus T.G. van der Linden.

10.6. Het Koninkrijk is een innerlijke, geestelijke eenheid.

Het gaat om de liefde van God voor ons, maar ook om het omgekeerde. Diezelfde sterke liefde zal ook in ons voor God en onze naasten zijn (Johannes 13:1,15,16; 34,35; 15:9-17).

Dat bewerkt de doop met de Heilige Geest. Zo ontstaat de eensgezindheid met God (Johannes 17:20-23). Tegelijk is dat Koninkrijk een vrije keus van mensen. Zonder dat mensen de deur van hun hart openen, komt Jezus niet binnen (Johannes 1:12; 3:16)! Jezelf in vertrouwen overgeven aan Jezus als Koning is voorwaarde voor het ontvangen van het koninkrijk. Want Gods liefde dwingt niemand. Er zal daarom strijd zijn om harten van mensen te overtuigen, te winnen. En omdat er ook mensen zullen zijn, die zich niet (willen) laten overtuigen, zal er zelfs vijandschap en vervolging komen voor de mensen van het Koninkrijk (Matteüs 5:10-12; Johannes 15:18ev; 16:1ev). Veel mensen willen liever ruimte voor duisternis en zonden en kunnen daarom het licht niet verdragen (Johannes 3:17-21; en 15:18v).

Volgelingen van Jezus zullen als rechtvaardigen gaan leven voor God, net als Jezus. God is voor hen de Eerste. Zo zullen zij het zout voor de aarde zijn. Tegelijk dreigt het gevaar, dat het zout smakeloos wordt. Het licht in onze wereld zal niet schijnen als christenen zich laten inpakken door wereldse zorgen. Dan gaat het licht uit (Matteüs 5:13-16; 6:22ev). De kracht van christenen is de echte, radicale liefde voor Jezus en het Koninkrijk. De beelden van licht en zout staan vaak ná de oproep tot radicale toewijding en navolging (Matteüs 5:13-16; Lucas 14:34,35; Marcus 4:21; 9:50). Jezus zelf is door zijn totale toewijding aan God *het licht der wereld* (Johannes 8:12; 9:4,5). De wederzijdse toewijding tussen God en ons 'maakt' het Koninkrijk. Dat is nu op aarde al werkelijkheid en straks zal dat volmaakt zijn!¹³

10.7. De toewijding van de Koning wordt beproefd.

Eerste beproevingen.

De doop in de Jordaan is als een startsein voor Jezus. Dan gaat Hij zijn Messiaanse werk beginnen. De Heilige Geest komt dan op Hem en geeft Hem de nodige kracht en leiding. God verklaart vanuit de hemel, dat *deze Jezus zijn geliefde zoon is in wie Hij vreugde vindt* (Matteüs 3:17). Maar Satan reageert met: 'Oja? Mag ik die lieveling eens beproeven?'. Het lijkt op de geschiedenis van Job (Job 1:8; 2:3). Dit is blijkbaar een kenmerkende reactie van Satan als God mensen prijst. En zoals God bij Job toestemming gaf voor de test, zo geeft God blijkbaar ook hier toestemming, want *de Geest leidt Jezus naar de woestijn om door Satan beproefd te worden* (Matteüs 4:1). God vertrouwt Jezus. God ziet Jezus nu al 30 jaren op aarde en wat er in het hart van Jezus als mens is (nog gaver dan bij Job). Jezus wordt beproefd, maar tegelijk gevormd en getraind voor de nog komende strijd met de vijand (Hebreeën 5:7-10). Alleen door radicale overgave en toewijding aan Gods geopenbaarde wil overwint Jezus de Satan en alle menselijke begeerten naar brood, erkenning en gemak (Matteüs 4:1-11).

Beproevingen horen bij het mens zijn.

Jezus is mens geworden om *als mens* Koning van het Koninkrijk van God te worden. *Zoals alle mensen gehoorzaamheid moeten leren en bewijzen, zo ook Jezus.* Zelfs voor Adam en Eva in het Paradijs was vóór de zondeval (!) beproeving de weg tot Gods verdere zegen en

¹³ Dit is anders dan de visie van Derek Morphew in *De grote doorbraak van het Koninkrijk*. We zijn volgens hem (innerlijk) nog altijd halfslachtige mensen. Hij vindt dat normaal en focust de aandacht dan op bovennatuurlijke interventies of doorbraken van het hemelse Koninkrijk (bv op p. 139v, 163v). De Bijbel roept ons echter op het halfslachtige in ons hart en leven weg te doen en dat kan met Gods hulp! Laten we ons dáár op focussen.

eeuwige toekomst. Die weg is daarna nooit anders geweest: geloof, trouw en gehoorzaamheid worden gevormd en kunnen al verder groeien via beproevingen. Voor iedere positie is een grote of kleine opleiding noodzakelijk. Ook in het Koninkrijk van God¹⁴. Altijd werden geestelijke leiders via beproevingen geschoold, via allerlei omstandigheden die God toeliet. Abraham werd de vader van alle gelovigen via een moeizame weg van beproevingen, strijd en overwinningen. Jozef mocht in zijn tijd redder van heel veel mensen worden, maar de weg naar die positie was een zware training en beproeving. Zo zijn er veel voorbeelden te geven.

Wat verwachten we als Jezus, als mens, de allerhoogste Koning moet worden en Gods Koninkrijk moet gaan bouwen? Dan moet Hij eerst bewijzen Satan aan te kunnen (Johannes 12:31). Pas ná zijn sterven ontvangt Hij die hoge positie (Matteüs 28:18; Lukas 24:26).

De Vader had Hem alles toevertrouwd (Johannes 3:35; 13:3) en dus het lot van heel deze wereld in zijn handen gelegd. Pas ná alle lijden wordt Hij officieel als Koning met alle macht bekleed. **Dan pas ontvangt Hij de beschikking over de Heilige Geest om die in de zijnen te storten (Handelingen 2:33; Filippenzen 2:9).** Zijn leven hier op aarde was voorbereiding op de heerlijkheid, die Hij *als mens* zou ontvangen (Johannes 17:5). Zijn grootheid of innerlijke heerlijkheid (Johannes 1:14) moest eerst overtuigend voor God, Satan en mensen bewezen worden.

Omdat Jezus' taak groter zal zijn dan welke taak ook, is de beproeving ook de allerswaarste. Hels onrecht, verraad, marteling en verlating (enz) stort zich uit over Jezus. Hij ondergaat dit lijden vrijwillig, omdat Hij weet dat zijn Vader hem dit te drinken geeft. Hij vertrouwt dat Hij niet beschaamd zal uitkomen (Psalm 22:4). Om de vreugde die voor Hem lag, liet Hij zich niet afschrikken. Hij hield stand en kwam zo tenslotte aan Gods rechterhand (Hebreeën 12:3). Jezus valt onder Gods regel of werkwijze, die Jezus zelf verkondigde: *“Wie betrouwbaar is in het geringste, is ook betrouwbaar als het om veel gaat; en wie oneerlijk is in het geringste, is ook oneerlijk als het om veel gaat. Als jullie onbetrouwbaar blijken in de omgang met geld, wie zal jullie dan de werkelijk belangrijke dingen toevertrouwen?”* (Lucas 16:10,11). Dit zal volgens Jezus het beslissende punt zijn bij Gods oordeel over mensen: ben je in dit leven betrouwbaar en trouw geweest of niet? Dat was ook beslissend voor Jezus zelf!

Het centrale punt op Golgotha.

God vraagt van Jezus geloof, trouw en toewijding tot het uiterste. Hij 'offert' zichzelf aan God via de weg die God met Hem gaat en Hij leeft dit aan zijn volgelingen voor (Johannes 13:15,34,35; 1 Petrus 2:21; Efeziërs 5:1,2).

De weg van geloof was en is radicale bekering en gehoorzaamheid. *God liefhebben boven alles en daarom ook je naasten. Niet wat ik wil, maar wat U wilt.* Dat typeert het Koninkrijk. **God de Vader vraagt van Jezus het bewijs, dat Hij als mens echt zo wil leven. Vader geeft Hem de drinkbeker van alle mogelijke vijandschap en wreedheid van mensen te drinken. Zo moet Jezus bewijzen, dat Hij als mens dat alles wil verdragen en beantwoorden met liefde; dat Hij alle kwaad in de wereld wil overwinnen door het goede (Romeinen 12:21).** Wil Jezus alles (ver)dragen, incasseren en zelfs blijven reageren met liefde? Wil Jezus *als mens* zó het beeld van God zijn? Is Jezus, net als God de Vader, bereid te vergeven; ook als ze Hem versmaden, bespugen, geselen en kruisigen? Wil Hij dan nog voor hen bidden en het goede voor hen zoeken? En mensen zelfs dan nog aanvaarden, als ze zich bekeren?

Zo is God! Hij is liefde (tot het uiterste) en wil altijd nog redden en alles doen om mensen tot andere gedachten te brengen. Dat bewijst de geschiedenis van het hele OT. Wil Jezus net zo liefdevol zijn? **Wil Hij zó als mens Gods Koning zijn en het Koninkrijk van die liefde bouwen?**

¹⁴ J.Ridderbos, *Abraham, de vriend Gods*, p. 309ev. Jezus vergelijkt zijn lijden met een doop ter voorbereiding op zijn grote taak (een vuur ontsteken op aarde) in Lucas 12:48b-51.

Dat is het kardinale punt.

En Jezus bewijst overtuigend dat Hij dit wil. Hij wil één zijn met de Vader in liefde en ontferming. Hij is bereid die drinkbeker vol ellendige beproevingen te drinken¹⁵. Ook als God niets van zijn aanwezigheid laat ervaren en Hem overlevert aan vijandige mensen. Jezus bidt voor zijn moordenaars en vijanden. Hij heeft lief tot het uiterste. Hij zoekt hun behoud. **Op Golgotha zien we Gods heerlijkheid geopenbaard in een mens, Jezus (Johannes 12:27,28): God in vlees en bloed.** Het beeld van God. De ware mens, in wie God de Vader vreugde heeft. Het offer van Jezus op Golgotha is aangenaam voor God; *een geurige gave of een welriekende reuk*, zoals Paulus zegt in Efeziërs 5:2 (NBV en NV51).

Er was applaus en feest in de hemel, toen Jezus alles glansrijk doorstond – **als een volmaakt brandoffer, volmaakt toegewijd**. Deze mens is waardig alle macht te ontvangen in heel Gods schepping! Is het verwonderlijk dat de aarde op dat moment beefde?

Onbegrip en uitleg.

Wie heeft dit begrepen op Golgotha? Hoe verklaarde men de duisternis die drie uren duurde? Het lijkt er op, dat alleen Jezus, God de Vader én Satan wisten dat het ging om het ultieme bewijs van liefde en trouw.

Wie zag die geestelijke strijd en die grandioze overwinning?

Na zijn opstanding legde Jezus het zijn discipelen uit (Lukas 24:26¹⁶; Handelingen 1:3). Het was net als in het paradijs. Wellicht begrepen Adam en Eva toen niet waarom God het eten van die ene boom verbood. Het was *‘omdat God het wilde’*. Hij wilde hen beproeven op hun trouw en liefde en hen zijn trouw en liefde leren.

Hetzelfde maakte Abraham mee. Hij moest zijn kind, Isaak, offeren. Wie zou dat begrepen hebben als Abraham het vertelde? Blijkbaar had Gods Geest Abraham er diep van overtuigd, dat deze onbegrijpelijke opdracht echt Gods wil was. En Abraham ging op weg; gelovig, gehoorzaam tot het uiterste¹⁷. En God prijst hem en zegent hem.

Zo weet ook Jezus heel zeker, dat zijn vader Hem naar dit wonderlijke zware lijden en sterven toe leidt – een lijden dat juist mensen onder leiding van Satan Hem aan zouden doen. **Jezus wordt beproefd**: laat je boeien en laat mensen hun wrede gang gaan; laat je martelen, kruisigen, doden; blijf in de liefde voor God en mensen en overwin alle neigingen van het vlees en alle verleiders! God beproeft de mens Jezus¹⁸. En Jezus neemt vrijwillig dat gruwelijke, oneerlijke, helse lijden en sterven op zich. **Hij kan makkelijk weggrennen uit Getsemané, maar Hij blijft. ‘Niet mijn wil, maar Gods wil is de betrouwbare weg ten leven’.**

Jezus is het Koningschap waardig!

Jezus verloochent zichzelf! Hij overwint zo alle vleselijke/menselijke neigingen om te vluchten. Hij vraagt niet om de legioenen engelen om zijn vijanden neer te slaan. Jezus geneest zelfs liefdevol het oor van een vijand en doet voorbede voor zijn moordenaars; ontfermt zich royaal over die misdadiger naast Hem, die Hem net nog bespote. **Jezus blijft in**

¹⁵ Het is onjuist deze beker van Lucas 22:42 te identificeren met de beker van Gods toorn, waarover de profeten wel eens spreken (bv Jesaja 51:17; Jeremia 25:15). Die beker geeft God te drinken aan opstandigen en vijanden. Jezus is geen vijand van God. Bijbelteksten met identieke woorden aan elkaar koppelen is alleen verantwoord als het duidelijk over hetzelfde gaat.

¹⁶ Over de uitleg van deze tekst gaat het in het begin van hoofdstuk 7.

¹⁷ Over de vraag of God mensen zo zwaar mag beproeven schrijft J. Ridderbos mooi in a.w. p. 310,311.

¹⁸ God is er bij – ook als Jezus roept ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?’. Ook David (Psalm 22), Job en Abraham hebben zich zeker verlaten gevoeld in hun lijden, maar wáren niet door God verlaten. Door geloof (vertrouwen op de Onzichtbare) overwonnen zij dit verlammeende gevoel en bleven actief op God gericht. Zo ook Jezus. Als mens ervoer Hij diepgaand hoe zijn gevoel ‘zei’, dat God hem verlaten had. Maar Hij bleef gelóven in Gods trouw en bijstand (Johannes 8:29; 10:30; 14:30,31; 16:32) en zo verwon Hij door geloof!

de liefde en bewijst: 'Ook als Ik hang aan een kruis in diepe ellende, dan nog doet niemand vergeefs een beroep op Mij! Ik wil en zal namens God liefdevol redder zijn voor ieder die zich bekeert (Lucas 23:43). Zo wil Ik - in Gods lijn - het hemelse koninkrijk (verder) bouwen. God kan aan Mij - als mens - met een gerust hart alle macht in hemel en op aarde toevertrouwen. Ik zal de tweede, maar betrouwbare Adam zijn; beelddrager van God'.

Tenslotte is alle beproeving voorbij. Satan heeft al z'n pijlen afgeschoten en staat machteloos tegenover de liefde en trouw van deze Jezus. Deze man is sterker dan de hel met al z'n verleidingen via angsten, zorgen, pijn en doodsdreigingen. Het wordt weer licht en Jezus roept: *'Het is volbracht'*. En Hij stapt dan de dood in zonder vrees – in vol vertrouwen op Vader. Jezus' geloof is overwint op alle fronten!

Wie van de toeschouwers heeft toen gezien, dat Jezus toen het bewijs leverde dat Hij volmaakt betrouwbaar was tot in de dood aan het kruis? (Johannes 14:31). God zag het en de engelen juichten! (net als in Johannes 13:31) En Paulus zegt later: *dáárom* heeft God Hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat (Filippenzen 2:9). Jezus is volledig betrouwbaar en liefdevol. Alle mogelijke verleidende machten ter wereld zijn door Hem verslagen (Kolossenzen 2:15). Hij doorstond deze geestelijke krachtmeting glansrijk en zette hen te kijk!

Hebreeën 2:14,15,18 zegt het helder: *'Omdat die kinderen mensen zijn van vlees en bloed, is de Zoon een mens geworden als zij om door zijn dood definitief af te rekenen met de heerser over de dood, de duivel, en zo allen te bevrijden die slaaf waren van hun levenslange angst voor de dood. Juist omdat Jezus zelf op de proef werd gesteld en het lijden volbracht heeft, kan Hij ieder die beproefd wordt bijstaan'*.

Deze Jezus beloofde: *Ik ben met jullie tot aan de voltooiing van deze wereld* (Matteüs 28:20). *Ik en mijn Vader komen bij jullie, ja in jullie wonen* (Johannes 14:21,23).

Het werd daarna Pinksteren. De volgelingen van Jezus werden toen overwinnaars in alle omstandigheden. Het vroeg geloof, maar als dat er is dan is het waar: Jezus, de Overwinnaar van Golgotha, is in de gelovigen! En waar de Koning is ... daar is zijn hulp beschikbaar en zijn de vijanden steeds weer te overwinnen.¹⁹

10.8. Jezus zelf is het begin van het Koninkrijk van God.

Het koninkrijk van God is als een mosterdzaadje. Het begint met Jezus alleen. Hij die echt in alles leeft voor God. In Hem is het koninkrijk van God bij de mensen, tastbaar, binnen hun bereik of dichtbij (Lucas 17:21; Matteüs 4:17).

In hoofdstuk 9 stelden we, dat het Koninkrijk overal is *waar echte samenwerking tussen God en mensen ontstaat*.

Ook in het OV wilde God dat bewerken. En soms ontstond er iets van. In de tijd van David groeide de eensgezindheid en liefde voor God. Onder Salomo bloeide het. Maar al spoedig kwam het verval weer. Zo waren er tijdelijke oplevingen, maar het echte Koninkrijk brak steeds niet goed door. Het werd steeds weer afgebroken.

Met Koning Jezus wordt de eenheid van hemel en aarde veel krachtiger mogelijk op aarde; Hij helpt ons om te leren leven volgens de rechtvaardigheid, die hoort bij het koninkrijk van God (Matteüs 6:33).

Na Pinksteren groeit het koninkrijk wereldwijd uit. Overal ontvangen gelovigen de Geest en gezindheid van Jezus in zich: eensgezindheid met God door wedergeboorte. Er ontstaat echt harmonie met God en medegelovigen onderling. Vrede en liefde. Tot een getuigenis voor de wereld (Johannes 13:34,35; 17:20-23).

¹⁹ *Zó bevrijdt Jezus zijn volk van hun zonden* (Matteüs 1:21). Niet door die vijaden de wereld uit te werken (dat zal Hij later pas doen), maar door nu zijn volgelingen (via geloof in zijn aanwezigheid en hulp) sterker te maken dan die vijanden en alle verleidingen.

Maar ... ook nu wordt die harmonie en eenheid altijd weer bedreigd. Satan is er nog en doet ook nu z'n best al het mooie kapot te maken en Gods werk af te breken. Dat deed hij bij Jezus, maar ook bij diens volgelingen. Jezus waarschuwde er al voor. En helaas, ook (te) veel christenen geven zomaar weer toe aan het vlees en verleidingen in plaats van zich te laten leiden door de Geest. Er is zomaar weer ongeloof dat afbreekt. Het NT waarschuwt er al tegen. Daarom lijkt het koninkrijk en de kracht ervan soms zo afwezig onder christenen en in kerken; en dat is ook werkelijk zo. Waar ruzie, verdeeldheid en zonden zijn en dus een laag niveau van liefde, daar is het koninkrijk van God niet.

Jezus belooft het koninkrijk echt te bouwen als mensen zich overgeven aan Hem. Hij bouwt hen dan tot levende stenen. Ieder die Hem aanvaardt als Koning ontvangt de mogelijkheid en kracht om als kind van God te groeien en zo samen familie van Jezus te zijn (Johannes 1:12). Nu hier op aarde al. Zo groeit de eenheid, eensgezindheid, eenswillendheid, ja de verzoening ten top. Via geloof in Hem, ontvang je die hemelse rechtvaardigheid; en natuurlijk zijn dan ook al je zonden vergeven.

Principieel is het niet anders dan in de tijd van het OT (zie Psalm 32). Maar het is nu intenser, geestelijker, krachtiger, dieper, radicaler. Gods troon staat hier werkelijk. Dat geloven we.

Verzoening met God is er door Jezus in mij. Verzoening met elkaar door Jezus in ons. Immanuël!

10.9. Conclusies.

A.

Volgens de evangeliën staat bij Jezus het Koninkrijk van God centraal. Hij wil mensen eensgezind met God maken, waardoor verzoend samenleven met God gerealiseerd wordt. Jezus bouwt dit Koninkrijk door onderwijs en door alle zondige machten te weerstaan. Hij belooft zijn volgelingen (na Pinksteren) te dopen met de Heilige Geest. Zo komt Hij met zijn hulp in gelovigen wonen en ontvangen zij de kracht om als burgers van Gods koninkrijk te leven. Dat is verzoening door wedergeboorte.

B.

De verzoening met God gaat volgens Jezus langs dezelfde weg als in het OT. Ook Hij leert, dat zondaren alleen een goede relatie met God kunnen krijgen via bekering en toewijding. Hij belooft zijn volgelingen dat Hij hen met zijn Geest dáárbij zal helpen.

C.

De rechtvaardigheid of levensstijl van het Koninkrijk van God is in lijn van de wet, maar tegelijk intenser, verstrekkender. Het is hoger dan een wet kan vastleggen of omschrijven. Het is zeker veel hoger en meer dan de Joodse wettische uitleg van de wet leerde.

D.

Het lijden en sterven op Golgotha was een bijzondere beproeving voor Jezus, die onze Koning of tweede Adam moest worden. Hij moest als mens uiterste liefde en trouw leren en bewijzen. Hij volbracht het en bewees dat Hij als Koning betrouwbaar zal zijn voor eeuwig. Na dit bewijs vertrouwt God aan Jezus (*als zijn mens geworden Zoon*) alle macht in hemel en op aarde toe.

E.

Het is opzienbarend dat in de vier evangeliën nergens staat, dat verzoening bewerkt wordt doordat Jezus plaatsvervangend de schuld of straf van mensen gaat dragen. De voorwaarde voor de verzoening van mensen met God is steeds *geloof en toewijding*. Net als in het OT!